

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Előfizet: melyben negyedévre P 1-50
 Vidékre és Ausztriába postán P 2-20
 Külföldre egy évre 4 dollár. Egyes szám 12 fill.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
 RÓNAI FRIGYES

Várkör 39. sz.

Telefonszám 23.

Hirdetések millimétersoronként 6 fillér.
 Szövegközötti reklámhír sora 20 fillér.
 Nyilttér sora 40 fillér.
 Hirdetések díja előre fizetendő.

Németh Imre a jelszópolitikáról.

Németh Imre országgyűlési képviselő „Jelszópolitika és ifjuság” címen előadást tartott a Protestáns Diák Szövetség budapesti székházában. Megvilágította a jelszavak körül ma uralkodó zűrzavart. Régebben — mondotta — egyszerűbbek voltak a problémák: vagy 67 es volt az ember, vagy 48 as — eltévedni nem igen lehetett. A mai ifjuságnak tájékozódnia kell a megsokasodott jelszavak között. Elszánása meg is volna erre, a probléma azonban igen nehéz. A társadalmi-geológiai egyensúlytól, az új elrendezés nyugalmi állapotától még messze vagyunk s ember legyen, ki az ideológiai tervek zűrzavarában tájékozódni tud.

Szenbetűndő zavar van a leghangzatosabb jelszó, az úgynevezett világnézeti harc jelmondata körül is. Azt mondja ez a jelszó, hogy csatlakozni kell ehhez, vagy ahhoz a világnézethez. Az egyik a bolsevizmus, de vajon melyik a második?! Ahány prófétá annyiféleképpen határozza meg. A leghangosabbak a hitlerizmus eszmévilágát ajánlják világnézeti alapnak. De ugyanezek hajlandók a fasizmust is egy gyékényen árulni a hitlerizmussal. Nagy itt az elvi zűrzavar. A hitlerizmus sokkal nagyobb lényegi rokonságot mutat a bolsevizmussal, mint a fasizmussal, amelynek legbensőbb elvi alapja nem primitív érzelmi, hanem civilizatorikus elv, aminek semmi köze a faji gondolathoz, mert ez az elv a birodalmi gondolat ósi, római elve.

Genua, Nápoly, Tripolisz, Algír...

Vitéz Szabadvány Ferenc előadása.

Vitéz Szabadvány Ferenc a Nemzeti Egység közzei kerületi elnöke múlt vasárnap rendkívül érdekes előadást tartott külföldi utazásairól a Bálház nagytermében. Előadásának megtartására az ágyterítőgyári sport egyesület vezetősége kérte fel. A nagy számu hallgatóság leginkább a közzei ifjuság köréből verbuválódott össze. Megjelent az előadáson vitéz Nagy Miklós dr. porgármester is.

Vitéz Szabadvány Ferenc előadása augusztusban tett olaszországi és északafrikai utjával foglalkozott, de érintette a nyár elején végzett csehországi és németországi utazását is. Bejelentette, hogy az utazást egy újságvállalat akciója révén potom pénzen oldotta meg: egyébként sem a szórásközlést kereste, hanem utitapasztalásokat akart szerezni.

A hallgatóság végigélte az utat a nagy „Biancamano” olasz luxusgőzösön, amely nyolcszáz utasával (köztük hatvan magyar) Genuától kiindulva, Nápoly, Szicília, Tripolisz s Algír partjai mellett uszított végig a Földközi-tengeren.

Eltűntek

a vendégek a közzei kávéházakból, vendéglőkből.

A vendéglősipar fenyegető problémája.

Megdőbbentő és eddig ismeretlen veszedelemmel állnak szemközt a közzei vendéglősök és a két kávéháztulajdonos. Egyik napról a másikra elfogytak a vendégek. Mintha a közzeiek egyenest fogadást tettek volna, hogy ezentul messze elkerülnek minden bor és kávészagu helyiséget. Nem arról van szó, mondják az érdekeltek, hogy meggyérült a forgalom, hiszen ezt megszoktuk, hanem: a szó szoros értelmében elveszték a vendégek, egy kezünkön megtudjuk számolni: hányan látogattak meg bennünket az elmúlt hét leforgása alatt. Megtörtént, bármennyire hihetetlen is: négy közzei vendéglős egyik esti forgalma, mindössze — két vendég volt...

Beszéltünk a közzei vendéglősipar egyik képviselőjével, aki személy szerint is sokat foglalkozik ezzel az érthetetlen problémával.

— Teljesen váratlanul, minden átmenet nélkül zuhant ránk ez a veszedelem. — mondotta — Olyan nagy

közöny, mintha bojkottálni akarnának bennünket. Az én októberi forgalmam például 80 százalékkal esett vissza a múlt év októberéhez képest. Ebben az időszakban csak a közzei közönségre támaszkodhatunk. A nyári idegenforgalomnak vége, a téli pedig még nem kezdődött meg. Az előző években nem volt semmi baj. A közzei vendégek nem tüntettek távollaradásukkal, aztán meg a nyári forgalom is jobban sikerült abban az időben, mint épen az idén: ha így folyt gyengében is ment az üzlet, a nyári tartalék kisegítette az embert az időközben felmerült nehézségekből.

— Mindenesetre máshol is vannak bajok, nehézségek — próbálunk magyarázatot keresni a közzei vendéglősveszedelemre.

Heves tiltakozást kapunk.

— Vannak, persze, hogy vannak. De közel sem olyanok, mint épen Köszegen. Megvalloim erre magam is kíváncsi voltam és két nappal ez előtt

Magyarok vagyunk és keresztények. Ennek a két — egyezvreden át majdnem teljesen egyértelművé forrott — magatartásnak lényegi parancsát keressük ki minden jelszóval szemben. Magyar vagyok és keresztény! Ez politikai magatartás is jelent, ha úgy tetszik, „világnézeti” is. De az, hogy magyar és keresztény vagyok nem jelentheti azt sem, hogy mindenit accepiálhatok, ami ennek a jelszónak

lobogója alatt jön felém.

Ha az ifjusági táborok összefognak és vizyáznak arra, hogy a vallás-erkölcsi alap sohase lehessen ürügye felekezeti érdekképviselet jelszópolitikájának, megindíthatják egy tiszta és igaz politikai törekvés kibontakozását, amely keresztényien szociális és magyarin európai lehet — jelszavak nélkül, de lényegi erővel.

Megismerték az olasz városok érdekes életét, nevezetességét. A nagy tengerjárón lefolyt, sokszor mulatságos epizódokat. Különösen a tájékozódás ment nehezen. Még a nyolcadik napon is akadt utas, aki órákat szánt arra, hogy megtalálja kabinját, amelyek olyan szűk terjedelműek voltak, hogy a kirándulócsoporthoz tagjainak az volt az első benyomása: itt nem lehet ki birni tíz napig. De aztán beletörődtek és néhány muló tengeri betegséget leszámítva, kellemesen teltek a tengeri utazás napjai. Hozzájárult ehhez az elsősztályu étkezés és az olasz hajótársaságnak az a teljes egyéni gesztusa, hogy az étkezésekkor mindenki annyit hordt fogyaszthatott teljesen díjtalanul, amennyi épen kedvére volt.

Különösen élénk és reális színekkel vetítette az előadó a közönség elé az olasz Tripolisz és a francia Algír közötti mély különbséget. Tripoliszban az olasz élniakarás keménysége vetődik elő. A benszülöttek között itt is tapasztalt szembetűnő nyomorúság képeket. Nagyon sok a trachonias getto lakói között. Érdekes itt nagyon szegények a zsidók. Az ottani olasz kördöknök az a véleménye, hogy nem bírják az üzleti versenyt a feltűnően elemes arabokkal. Ezek azonban csak

elvéve felvillanó jelenségek, de már ezen a téren is tapasztalható az olasz munkatempó nyomai.

Ezzel szemben Algírban a legnagyobb zűllés figyelhető meg. Egyre szelesebbé tért hódít a kommunista propaganda. Az erkölcselenség pedig egyenesen megdőbbentő. Az idegenek neh uton utfélen erotikus kepeket kínálnak, a rendőrök közvetlen közelében. A mulatókban a legvadabb tobbzódás és orgiázás folyik, a prostitúció pedig szinte hihetetlen méreteket öltött.

Itt voltak tanui a „Biancamano” utasai egy rendkívül jellemző jelenetnek: a nemzeti gondolat és a kommunista elv találkozásának. Egy angol hajó futott be az olasz gőzös mellé. Az olasz utasok fergegetes „Eviva Italia! Eviva Mussolini!” kiáltásba kezdtek. Fanatikus lelkesedésük egykettőre magával ragadta az angol tengerjárókat is. Hamarosan háromezer ember élteite Olaszországot és a Ducet

A két óriáshajó között apró csónakok száza hemzsegetek. Tíz tizenöt éves arab gyermekek azzal szórakoztatták az utassereget, hogy csónakjaikból utánuagráltak a tengerbe dobott pénzdaraboknak... Már addig, míg nem hallották a fehérek

leutaztam Szombathelyre: ott is vendéglő és kávéház ellenes ligába töm — rültek az emberek? Saját szememmel tapasztaltam, hogy nem. Folyik minden a régi mederbe. Ha gyengébb is az őszi forgalom, a megszokottan gyengébb és nem kétségbeesítően semmi, mint Köszegen...

Egy másik közzei vendéglős így nyilatkozik:

— Forgalomról nem is lehet beszélni. Tizenegy óra után nyugodtan becsukhatjuk a „boltot”. Még véletlenül sem téved be hozzánk senki. Ilyenkor aztán — gondoljuk: ha nem megy a vendéglősnek, legalább a kávéés ne „nyomorogjon” — beülünk valamelyik kávéházba. Mondanom se kell, hogy azok is konganak az ürességtől. Összeülünk és elpanaszkodunk egymásnak. Ugybizony: a közzei kávésnak manapság közzei vendéglős a — vendége...

A pincért is megkérdezzük hamarjában.

—Nincs, kérem alássan, ma kereset Köszegen se borralalórendszerrel se borralalórendszer nélkül. Hiányzik az alap: a vendég...

Kerestünk egy cigányt is: mi az ő véleménye? Kerestünk, de nem találtunk. Csak azt tudtuk meg, hogy Köszegen — nincs cigány. Igaz: eddig is csak egy helyen volt állandó zenekar. Az is elhurculkodott. Nincs vendég. A vendéglősök meg cigány nélkül is tudnak busulni...

Hol van a baj? A vendéglősökben? A vendégekben? A pénztelenségben?

Ezen valahogy segíteni kell!

dörgő evivázását. Kommunista anyatejen izmosodó gondolatviláguk valahogy megérezhette az egetverő éljenzésben a nacionalista eszmék himnuszát. Ezt nem tudták nyugodtan törni. Ledobálták ruháikat és az időközben feldübbörgő Giovinezza ütemeire erotikus táncba kezdtek. Tüntettek. A maguk módján, a francia gyarmatokban is elhittett erkölcsi felfogás módján — megdőbbentően.

Az uti élmények lepergetése után vitéz Szabadvány Ferenc párhuzamot vont tapasztalatai alapján Olaszország, Németország és Csehország, meg a francia gyarmatok között. Megállapította, hogy az olaszok és nemetek értelmezik egyedül helyesen Európában a nemzet és a közönség fogalmát. Itt látta megcsillanni — szembe a zűllés lejtőjére került Csehországgal és a francia gyarmatokkal szemben — a boldogabb jövőt.

Vitéz Szabadvány Ferencet élvezetes előadása után hosszasan ünnepelte a közönség Tihamér Gusztáv polgári iskolai igazgató, a Nemzeti Egység közzei szervezetének kulturális szakosztályának vezetője pedig néhány frappáns mondat kíséretében mondott köszönetet az ifjuság nevében, előadásának megtartásáért.

Köszeg katolikus társadalmának hódolata Krisztus Király előtt.

Köszeg katolikusága az idén impozáns megnyitáskor adta tanujelét Krisztus Királyhoz való hűsége mellett. Több mint háromezren vonultak fel, hogy megbizonyítsák: Köszegen is felsorakozott a hívők táborába az új pogányság Krisztust tagadó frontja ellen.

Vasárnap delután 4 órakor indult a hatalmas körmenet a zárda előtt. A nyolcas sorokba tömörült hívek sorát olyan hosszan kígyózott, hogy az eleje már el érte a Szentháromság szobrot, a vége még csak akkor indult meg a zárdaépületek előtt. Elől az elemi iskolások haladtak. Utánuk a zárdaiskolák leányifjúsága, majd a bencés gimnázium, a fiupolgári és a tanítóképző katolikus diákserege lépdelt. Köszeg katolikus lakosságának hosszú sorait a katolikus legényegye sület nyitotta meg. A város hatóságai nak, intézményeinek és katóikus egye sületeinek vezetői vagy képviselői között ott volt vitéz Nagy Miklós dr. polgármester is.

A Jézus Szíve templomban Saly Arnulf dr. bencés igazgató mondott nagyhatású beszédet Krisztus Királyról.

A mai napon ünnepli az egyetem kereszténység — mondotta — Krisztus királyt. Nagy nagy elvek ki sugárzó középpontja lett ez az ünnep és gondolatlan tengelyebe vonja korunk faradt társadalmát családját és egyéneit. Ma kell ünnepelni, ma kell megvallani a Krisztust, a Királyt. Ma, amikor mindenki szabadulni akar a tekintélytől, a becsületől, a hitől, megnyit fenséges gondolatokat a Király, aki trónjához hívja az emberiséget. Nem egy földi trónus bizonytalanságához kell kapcsolni magunkat, hanem az Istenember trónjához, a kereszthez, amely az eget és a földet a legszentebb egységbe és testvériségbe fűzte. Csak a kereszt tövében lesz a maradandó az öröm és szentelődik meg az emberi jóakarát, csak a Kereszt tövében kap enyhülést és vigasztalást a földi élet záródoka, csak a Kereszt Királya nyújtja a talzsamot a szívre csak a Kereszt tanítása tud enyhülést adni korunk szethuzó erőnek. Boldog az, aki a kereszt tövében rem ellenséget, hanem győzelmi jelvényt lát.

Valamikor ez a győzelmi jel adott erőt a hívőknek és vértaruknak, ennek a győzelmi jelnek tördökletel en oldódott meg minden egyeni és társadalmi nehézség, ez a jel szabályozta a munkaadó és munkás, az előjáró és alattvaló, a gazdag és szegény problémáját. Ha akarjuk, ha nem, ma is a kereszt fogja megoldani azokat a nehézségeket, melyek bennünket győrtnek. Lenyegében most is a kereszt tövében van az egész emberiség. Ott vannak azok, akik Krisztust követik és ott vannak azok, akik Tőle szabadulni akarnak. A szeretet és gyűlölet gyújtó pontjába került a kereszt, a Krisztus Király. Szálljon a kereszthez minden bekésszívű Krisztus-tanítvány imádsága, hogy ennek a kis városnak minden lakója fogadja el Vezetnek azt a Királyt, aki bennünket földi ortságlása után az örök haza polgáiraivá fogad.

A szenteszed után Jézus Szíve Szívének litániája keretében megengesteltek a hívek a sfányol forradalomban meggyalazott Krisztust és imádság keretében felajánlották az emberi nemet Jézus Szívének.

Krisztus Király ünnepe a Pápai himnusszal ért véget.

Gépirást jutányosan vállalok. (Háznál is.) Cím a kiadóban

A jövőnek meg kell hozni a községi hegyvidék feltárását — mondotta vitéz Szabadvány Ferenc a Kárpát Egyesület értekezletén.

A Kárpát Egyesület „Iroftkó” Szakosztálya pénteken este értekezletet tartott a városházán. Az értekezleten a szombathelyi vezetőség részéről Hasenauer Vilmos titkar, Andor Béla és Wesel Imre választmányi tagok vettek részt. Köszeg városa és a községi osztály részéről pedig vitéz Nagy Miklós dr. polgármester, vitéz Szabadvány Ferenc, Községi József és Ifj. Müller Ferenc. Siur Lajos dr. kimentette magát.

Az értekezlet elején Hasenauer Vilmos titkar beszámolt a Hörmann forrasai menedékház berendezésének lehetőségeiről. 20 elsőrendű ágályát hajt az egyesület elhelyezni a menedékházban. Megbeszéltek vitéz Nagy Miklós dr., vitéz Szabadvány Ferenc és Andor Béla hozzászólásával a menedékház gondnoki állásának nehéz kérdését is. Egy erdőszerető és vendégekkel bánni tud nyugdíjast szeretnének erre a célra megnyerni.

Andor Béla beszámolt a szombathelyen folyó sioktatói tanfolyamról, amelynek hallgatói Köszegen teszik le gyakorlati vizsgájukat. Bejelentette, hogy a repülőterem 20 tagból álló szakosztály alakult, szintén a községi hegyek síelésének emelését tűzte ki célul. Felvetette a tervet, hogy Köszeg és Szombathely szelű közösen létesítsenek az Óház északi lejtőjén nemzetközi siugrószáncot. Hangot adott annak az elgondolásnak, hogy Szombathelyi társadalma is bekapcsolódna az Óház déli oldalán a csucsóló felé 60—60 méternyire, felépítendő üdülőház megvalósításába. Agályait fejezte ki: ha Köszeg város korcsmát állít a Stájer házaknál, esetleg veszélyeztetli a Hörmann forrasi vendéglő üzletét és így felesleges konkurencia keletkezik.

Élénk vitát váltott ki ez a kérdés. Községi József azt fejtette, hogy a Stájer-házaknál kifejlődő kirándulógecpoint csak elősegíti a szombathelyi turisták a menedékházal kapcsolatos terveit. Ehhez járul a Stájer-házakhoz vezető autót is.

Gyümölcsfák gazdaságos téli permetezése.

A magyar gyümölcs még messze van attól, hogy a külföldi piacokon azt a helyet foglalja el, amelyet kiváló minőségűen megérdemelne. Sajnos, kifogástalanul kezelt, egészséges magyar gyümölcs még ma sem sok akad, pedig a kártevők és betegségek elleni intenzív védekezés nélkül exporteredményeink sem fognak a kívánt mértékben emelkedni. Ezért minden magyar gyümölcstermelőnek közös érdeke a kártevők elleni védekezés.

Az idén többször esett már szó a szokatlanul nagy mértékű levéltetű fertőzéstől, mely termelőinknek az utóbbi években egyre nagyobb gondot okoz. Minden termelő ismeri a levéltetűk elleni védekezés nehézségeit. Erős fertőzés esetében nyáron már csaknem lehetetlen az ellenük való védekezés, mert a fák dús lombzata és a tetvek szívása következtében gyorsan zsugorodó levélzet miatt nem lehet bőrmérgekkel (pl. nikotin) a tetvekhez hozzáférni és így a permetezés nem tudja a kívánt hatást kifejteni.

Régi tapasztalatom szerint egyedül a téli védekezés jár eredménnyel. Nagy számú termelőfából álló gyümölcsösünkben éveken keresztül gyümölcsfakarbolineumot használtam téli permetezésre. A mézkenlé érdekében folytatott széleskörű propaganda hatása alatt az idén elhagytam az általános karbolineum permetezést és mézkenlé hasz-

nálátára tértem át. Sajnos, a mézkenlé hazai viszonyaink között sem nyújtott többet, mint külföldön. Külföldi szakemberek és szakintézetek igen tartózkodóan nyilatkoznak a mézkenlé rovarölő hatásáról, melyet általában igen csekélynek mondanak. Német, osztrák, svájci szakintézetek véleménye szerint a mézkenlének sokkal kisebb a rovarölő hatása, mint a gyümölcsfakarbolineumnak. Már az amerikaiak is áttértek az olajemulziók használatára, ott, ahol rovarkártevők nagyobb mértékben lépnek fel.

Kissé érthetetlen, hogy az elmúlt körülbelül 20 esztendő tapasztalatainak figyelmen kívül hagyásával egy olcsó, de megbízhatatlan védekezőszert ajánlanak a termelőnek, akkor, amikor a magyar gyümölcs minőségi kérdése mindennél előbb való és csakis a legerélyesebb beavatkozással biztosítható. Ezt a véleményemet gyümölcsösünkben az idei esztendő tökéletesen igazolta.

Az elmúlt télen a fentebb említett kert fáinak nagyrésztét mézkenlével, a fasorok között azonban egyes fákat kontrollképpen most is karbolineummal permeteztem.

A nyár elején a különbség megépp volt. A mézkenlével permetezett fákat rendkívül nagy mértékben lepte el a levéltetű, míg a fasorok között levő, ezekkel a fákkal szorosan érintkező gyümölcsfakarbolineummal permetezett fák csaknem teljesen levélmentesek voltak s azok is maradtak egész nyáron át, akkor is, amikor a

többi fák lombzatának tetemes része elpusztult. A különbség olyan feltűnő volt, hogy az Endával kezelt fak már messziről kilátszottak a sorokból. A mézkenlével permetezett fak még utólagosan négy nikotinpermetezést kaptak, azonban ezzel sem sikerült látható mértékben csökkenteni a levéltetvek kártételét.

Ez a kísérlet ismét azt bizonyítja, hogy az olcsó permetezőszer nem mindig jó. A védekezőszerek kiválasztásánál a hivatalos helyről jövő propagandának hatásuk szerint kellene az ajánlatokat kiválasztani, — nem pedig az árak szerint — mert a leghatásosabb és legjobb eredményt biztosító védekezőszer a legolcsóbb is.

Kellő tudományos vizsgálatok és kísérleti eredmények nélkül sem a mézkenlé, sem egyéb védekezőszert nem szabad csodaszereként kezelni, hanem ha már ajánlják, a régi, bevált szerekkel szemben várható eredményről is fel kell világosítani azokat, akik takarékoság szempontjából vagy bármilyen okból ezt akarják használni. (Kiskunfélegyháza) Dr. Bauer Imre.

A mezőgazdasági bizottság ülése.

A községi mezőgazdasági bizottság pénteken este ülést tartott Sulyok Ferenc elnökelete alatt.

Stettner Walter felhívta a gazdák figyelmét a gazdák részére rendezendő „zöldmező tanfolyamra”. Utalt arra, hogy ezt a tanfolyamot a mult évben is megrendezték Szombathelyen és akkor egyetlen községi gazda sem jelentkezett. Kérte a gazdákat, hogy az idén legalább ketten-hárman vegyenek részt a tanfolyamon.

Megállapította a bizottság az idei mezőgazdasági termés eredményét. Kat. holdankint 8 q buza, 6 q rozs, 8 q árpa, 7 q zab, 12 q szemesi, 30 q burgonya és 100 q takarmányrépa termelt.

Az egérkárókkal kapcsolatban megállapította a bizottság, hogy a gazdák olyan eréllyel irtják az egereket, hogy nincs szükség hatósági irtásra. Mindazonáltal javasolja, hogy a vármegye hozzon egérirtó szabályrendeletet.

Feliratban fordul a bizottság Köszeg városához és kéri, hogy írta ki a galagonyabokrokat, mert ezek és a rózsafélék a főfészkei a gyümölcsösökre nagyon káros kaliforniai pajzstetűnek. A kiirtásra kerülő vadon tenyesző bokrok helyett telepítsen a város akácfákat.

Stettner Walter felhívta a gazdákat a fokozottabb gyümölcsfavedelemre. A télre árkolják körül a fákat és ritkítsák meg a fák koronáját.

Javasolta a bizottságnak, hogy tegyen lépéseket Köszeg patakjai, különösen a Gyöngyös-patakban a rák és pisztráng tenyésztés érdekében. A bizottság elhatározta, hogy ebben az ügyben a vármegyei mezőgazdasági bizottsághoz fordul.

Az ülés Sulyok Ferenc elnök zárószavaival ért véget.

A tisztességtelen versenyről szóló törvénybe ütközik a kir. Kuria P. IV. 2514/1936. sz. iréletének indoklása szerint a vidéki temetkezési vállalkozó azon eljárása, aki üzletfeleit sorozatosan olyképen igyekszik megszerezni, hogy az elhaltaknak hozzátartozóit a halottas háznál felkeresi vagy azokat az utcán megszólítja ély módon ajánlja temetkezési cikkeiket és a temetés körüli szertartás végzését.

Szűnőadásra készül az öreg bencésdiákszövetség ifjusági csoportja. A sikeres műkedvelő-előadásokról ismert ifjusági gátda decemberben a „Gyurkovits Fiúk”-kal akar a közönség elé lépni.

